

**Марат Оспанов атындағы Батыс Қазақстан
Мемлекеттік Медицина Университеті**

Студенттің өзіндік жұмысы

Мамандығы: Жалпы медицина

Кафедрасы: Микробиология

Тақырыбы: Листериялар. Морфология, физиология, листериялар антигені.
Экологиясы. Әйелдер патологиясындағы маңызы. Лабораториялы анықтау.
Алдын алу және емдеуі.

Орындалуы: Презентация

Орындаған: Шертай Бексұлтан

Тобы: 211 А

Тексерген: Ажмуратова М.А.

ЖОСПАР

- Кіріспе
- Негізгі бөлім
- Листериялар. Морфология, физиология, листериялар антигені. Экологиясы.
- Әйелдер патологиясындағы маңызы.
- Зертханалық анықтау әдістері. Алдын алу және емдеуі.
- Қорытынды
- Пайдаланылған әдебиеттер

Кіріспе

ЛИСТЕРИЯЛАР (LISTERIA туыстастығы)

Туыстастығы: Listeria Firmicutes бөлімі

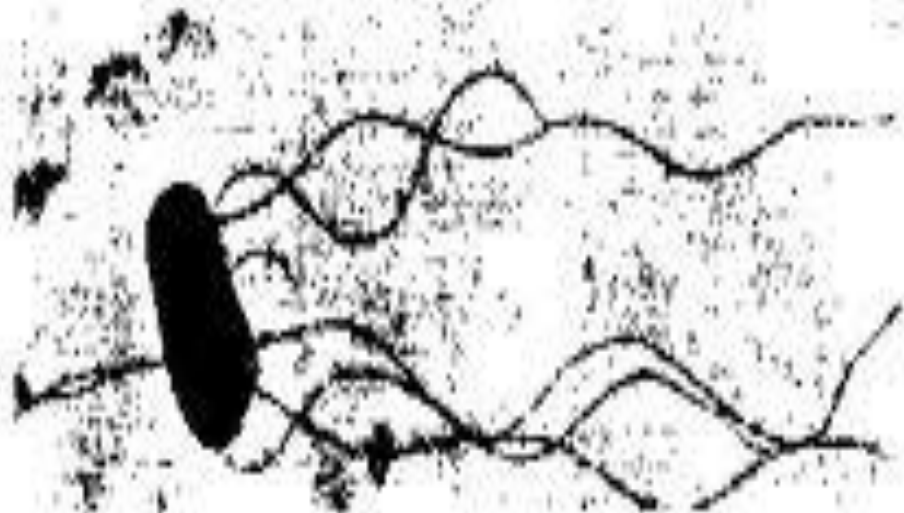
Listeria туыстастығындағы бактериялар: L.innocua, l. monocytogines, L. wilshimeri, L. iwanovi, L. rayi, L. murrayi.

Листериоз - **Listeria monocytogenes** қоздыратын әртүрлі фғымдармен сипатталатын жұқпалы ауру, оның ішінде баспа сепсистік және жүйкелік түрлері басым көрініс береді.

Листериоз қоздырғышын **М. Хапфес** 1911 жылы ашқан.

Туыстастық хирург Д. Листер атымен аталған.

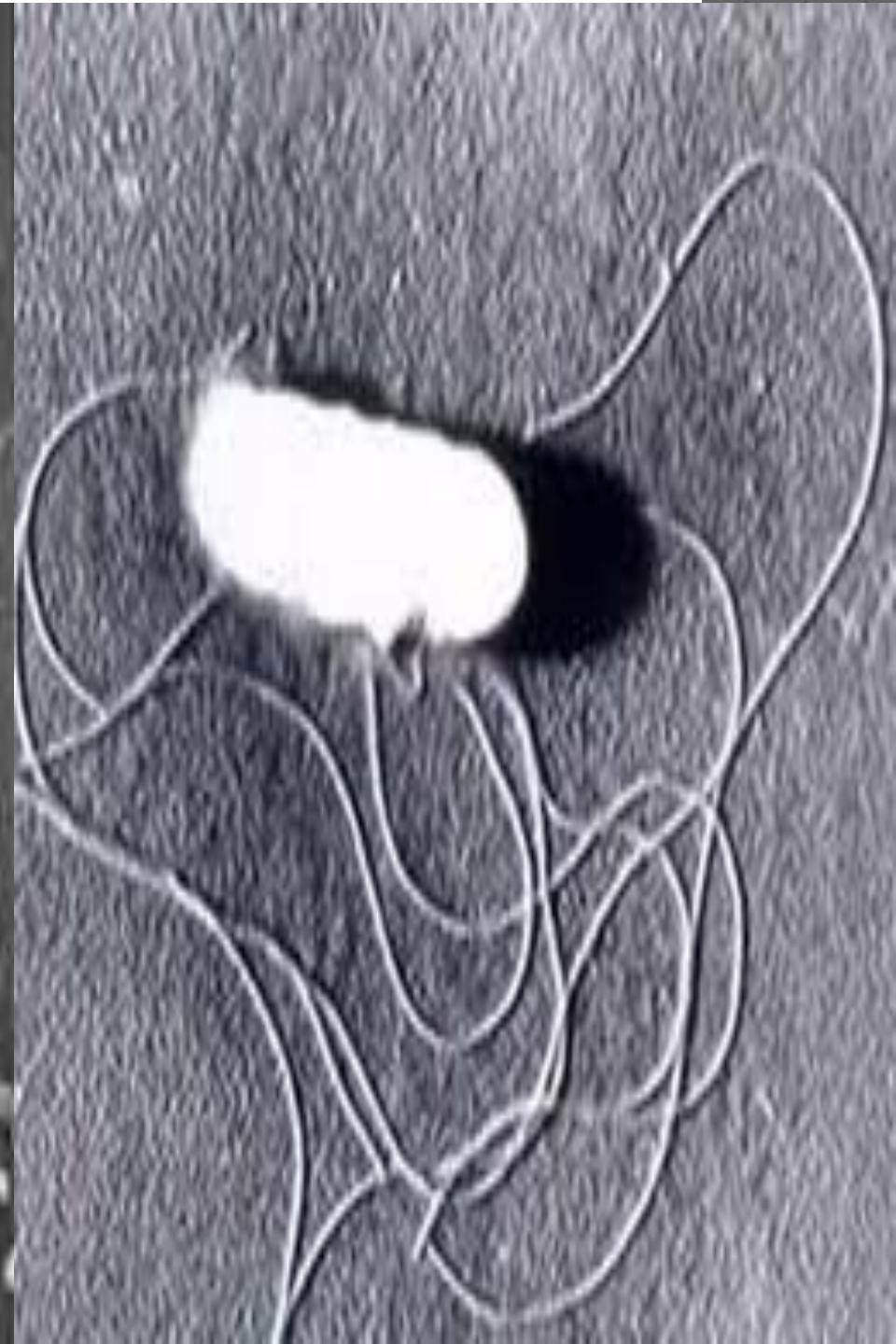
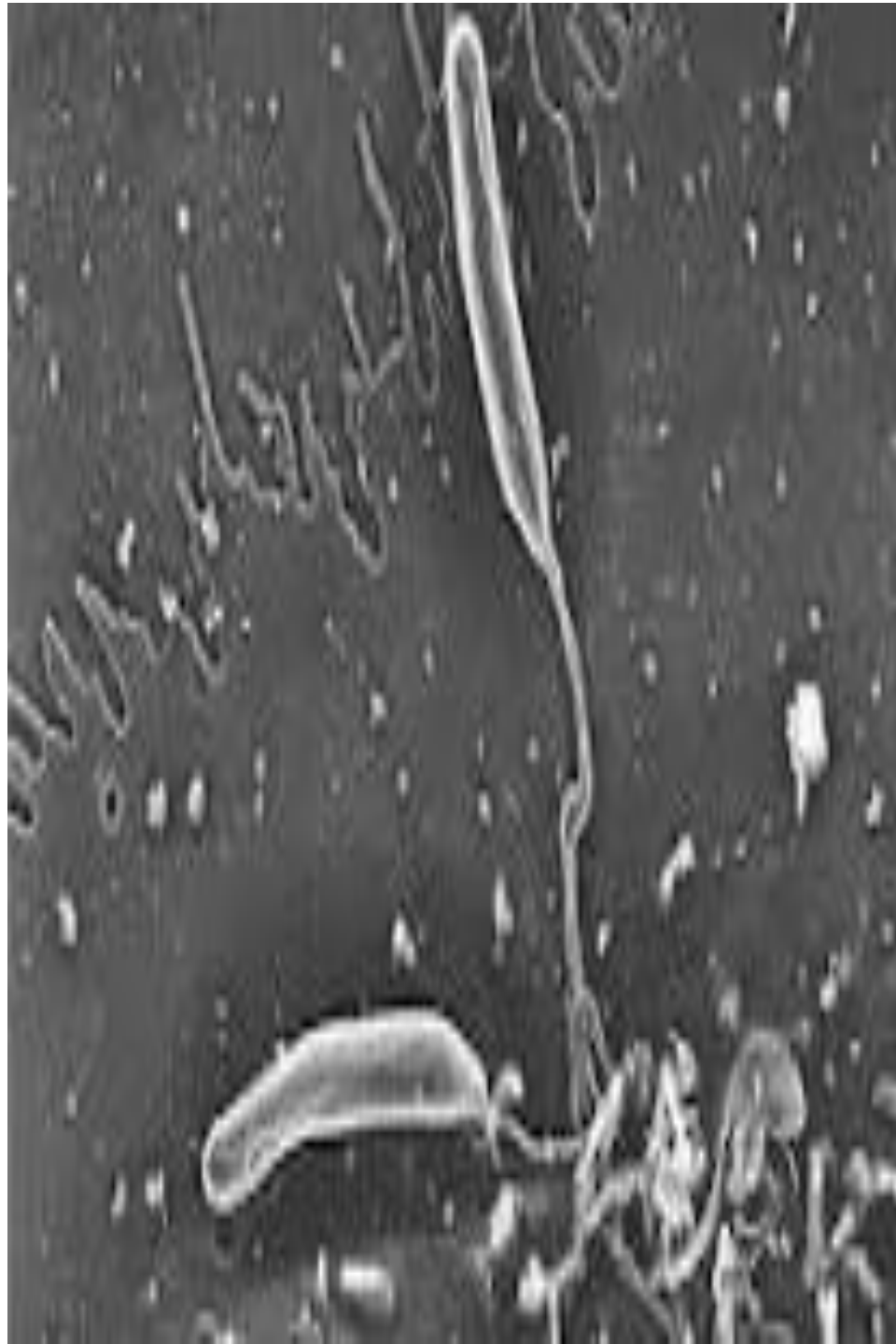
Рис. 1. Листерии с жгутиками. Культур
выращена при комнатной температур
(электронная микроскопия).

МОРФОЛОГИЯСЫ ЖӘНЕ ТИНКТОРИЛДЫҚ ҚАСИЕТТЕРІ

Listeria monocytogenes –
қысқаша немесе сәл иілген
таяқшалар, немее
коккобактериялар.
Жағындыда бір-біріне
қатарласып немесе бұрыш
жасап орналасады.
Талшықтары және капсуласы
бар, спора түзбейді және
грам оң.

ДАҚЫЛДЫ ӨСІРУ

Листериоз қоздырғышы- аэроб, кеңінен қолданылатын қоректік ортадасілтілі жағдайда және 37 С температурада өседі. Қан қосылған қоректік ортада жақсы өседі- ұсақ, жартылай мөлдір, нәзік гемолиз аймағы бар колониялар түзеді. Кейбір штамдары сары немесе қызыл пигмент түзеді. Микроаэрофилдер болғандықтан атмосферада 5-10 % CO₂ бар жерде жақсы дамиды.

Резистенттілігі

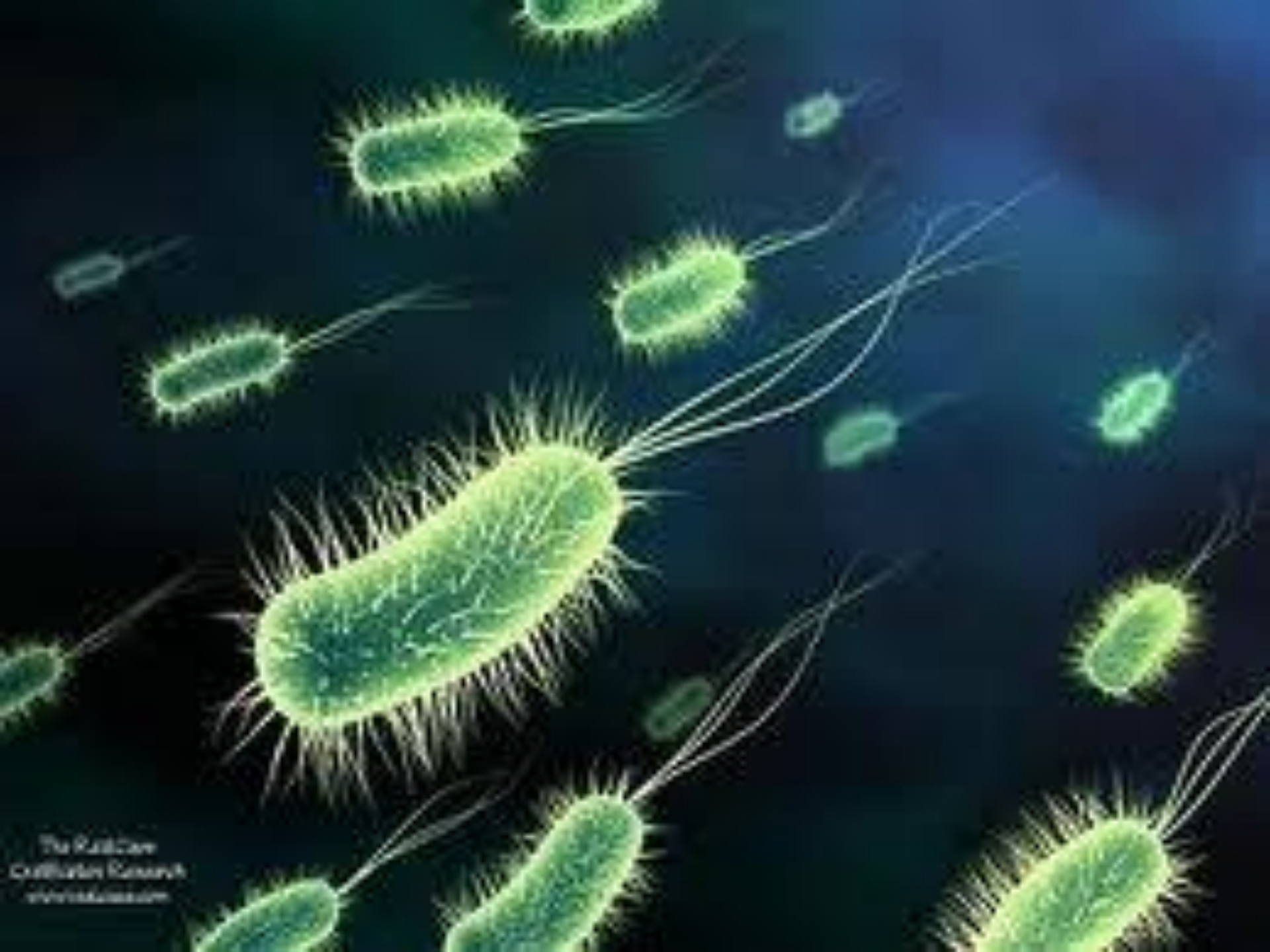
Листериялар тұрақты: төменгі температурада, кептіргенде жақсы сақталады, қайнатқанда 3-5 минут ішінде жойылады. Төменгі температурада жағдайда суда, дәндерде, сабанда бірнеше жылдар бойы сақталуы мүмкін. Сүт пен етте 4С –та жойылмайды және де көбейе алады.

Жануарлардың сезімталдығы.

Листерияларға көп жануалар сезімтал.

ЭПИДЕМИОЛОГИЯСЫ

Листерия сапронозды инфекцияларға жатады, оның қоздырғышына сыртқы қоршаған орта негізгі тіршілік ететін орын. Листериялар көптеген табиғи нысандарда табылған, ең алдымен сүр шөпте және мал азық өсімдіктерде анықталған. Листериялар көптеген жабайы (тышқандар, доңыздар, түлкілер) және үй жануарлары мен құстардан (сиыр, орқоян, тауықтар) бөлінеді. Олар малазықты және суды ішкенде бір-бірінен жұқтырып, адамға жұқтыру көзі болуы мүмкін. Листерияның негізгі таралу жолдары алиментарлық- ет, сүт, сыр, көкөністі қолданғанда.

ПАТОГЕНЕЗІ

Инфекцияның ену қақпасы-көбіне ас қорыту, тыныс алу жолдарының шырышты қабығы, жарақатталған тері. Листериялар қанға түсіп, қан арқылы ретикулалық-эндотелиалды жүйе ағзаларына (бауыр, көкбауыр, лимфа түйіндері) және жүйке жүйесіне өтеді. Бұл ағзаларда листериомалар (өзгерген жасушалары мен мононуклеарлы фагоциттерден, сонымен бірге қоздырғыштың жиынтығынан тұратын түйіндер) пайда болады. Листерииомалар некрозға ұшырауы мүмкін, нәтижесінде органдарда дистрофиялық өзгерістер пайда болады. Листериялар бұзылғанда интоксикацияны туғызатын эндотоксин бөлінеді. Фагоциттердің зақымдалуы нәтижесінде иммундытапшылық жағдайы асқынады.

КЛИНИКАЛЫҚ БЕЛГІЛЕРІ

Жасырын кезеңі 2-4 аптаға созылады. Ауру баспа, сепсис, сүзек түрінде өтуі мүмкін, кейде ОЖЖ зақымдалуы басымдылық көрсетуі мүмкін (менингиттер, энцефалиттер, мидың абсцесі, психоздар). Ағымы бойынша листериоздардың жедел, жеделасты және созылмалы түрлері бар. Сепсис түріндегі листериоз жаңа туылған нәрестелерде анағұрлым ауыр өтіп жоғары өлімге әкеледі.

МИКРОБИОЛОГИЯЛЫҚ ДИАГНОСТИКАСЫ

Зерттеуге алынатын материал-қан, ми-жұлын сұйықтығы. көмей шайындысы, ұрық айналасындағы су. Зерттеу әдістері-бактериологиялық, серологиялық, аллеологиялық ПТР. Бактериологиялық әдіс кезінде тиісті қоректік ортаға сеуіп материалды, төмен температурада өсіруді, бөлінген дақылдың идентификациялауды

биохимиялық және антигендік қасиеті бойынша идентификациялауды қолданады. Серологиялық әдістер: КБР, қос сарысумен қойылатын тікелей емес гемаглютинациялық реакция, ИФТ және листериозды диагностикуммен қойылатын АР (динамикалық түрде жүргізіледі). Молекулярлы-генетикалық әдіс: ПТР.

ЕМДЕУІ. *Антибиотиктер тағайындайды
(мыс, тетрациклин, левомецетин т.б)*

САҚТАНДЫРУЫ. *Бейспецификалық
сақтандыру жүргізіледі. Инфекция ошағындағы
жануарлардың еті мен сүтін тек жоғры
температурамен өңдеуден кейін ғана
пайдаланылады. Жүкті әйелдерді жануарлармен
қатынаста болмайтын жұмысқа ауыстыру
қажет.*

ҚОРЫТЫНДЫ

Листериоз - *Listeria monocytogenes* қоздыратын әртүрлі фғымдармен сиппатталатын жұқпалы ауру, оның ішінде баспа сепсистік және жүйкелік түрлері басым көрініс береді.

Листериоз қоздырғышын **М. Ханфес** 1911 жылы ашқан. Туыстастық хирург **Д. Листер** атымен аталған. Ағымы бойынша листериоздардың жедел, жеделасты және созылмалы түрлері бар. Сепсис түріндегі листериоз жаңа туылған нәрестелерде анағұрлым ауыр өтіп жоғары өлімге әкеледі.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

- Жеке микробиология. Алматы 2008ж.
-
- Медицинская микробиология, вирусология, иммунология. Л.Б.Борисов
- 1994 ж.
- Медицинская микробиология. Л.В.Дикий, Н.И. Коротяев
-
- Микробиология және вирусология. М.Х.Шығаева, Ә.Т.Қанаев; 2012 ж.
-
- Микробиология және иммунология. Б.Т. Толысбаев, К.Б.Бияшев; 2008 ж.
- Суреттер интернет желісінен алынды